

Årsrapport 2024

Åpenhetsloven – redegjørelse for aktsomhetsvurderinger

Forord

Biltema Norge AS følger lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold (åpenhetsloven). Loven skal fremme virksomheters respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, samt sikre allmenheten tilgang på informasjon.

Arbeidet oppfylles blant annet ved å gjennomføre aktsomhetsvurderinger i tråd med OECDs retningslinjer for ansvarlig næringsliv. Dette innebærer kartlegging, forebygging samt redegjørelse for hvordan selskapet behandler faktiske eller tenkelige negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold innen egen virksomhet eller i leverandørkjeden.

Om selskapet

Biltema er i dag en ledende nordisk aktør innen lavprissegmentet og tilbyr produkter innen kategoriene bil, bilpleie, sykkel, båt, hjem, fritid, bygg, verktøy og kontor-multimedia.

Vår forretningside er å kunne tilby et bredt spekter av produkter av høy funksjonell kvalitet, til så lave priser at alle kan ha råd til å kjøpe dem.

Biltema har i dag 67 varehus i Norge, og totalt 166 avdelinger fordelt på landene Norge, Sverige, Finland og Danmark. Samtlige av kjedens varehus i Norge er direktedrevet under selskapet Biltema Norge AS. 20 av våre avdelinger i Norge drifter også egen kafe løsning under navnet Biltema Cafe.

Selskapet drifter også gjennom selskapet Biltema Real Estate Norway AS flere egneide tomter og bygg som nyttiggjøres av selskapet.

Antall ansatte i Biltema Norge 2024, ca 2200

Leverandørkjeden

Biltema fokuserer på kostnadseffektive innkjøpsrutiner og effektive transportveier. Biltema sitt produktsortiment leveres hovedsakelig fra en aktør, Birgma International, som også er et selskap i Birgma-Biltema gruppen. Birgma International har i dag innkjøpskontorer i 9 land fordelt på Europa og Asia. I tillegg har Biltema Norge ulike tjenesteinnkjøp som gjøres direkte, samt benytter Asko som hovedleverandør av matvarer til våre Cafeer. Biltema har ingen egne fabrikker eller produksjonssteder.

Birgma International har i selskapsgruppen det fulle ansvar for oppfølgingen av produsenter som leverer produkter under merkevaren Biltema.

Forankring og retningslinjer

Birgma – Biltema konsernet er et selskap som fokuserer på oppfølging og ansvarlighet for samfunnsmessige og miljømessige forhold. Birgma – Biltema selv, samt alle våre leverandører, er pålagt å drive sin virksomhet ut fra etiske retningslinjer for ansatte, miljø, forretningsetiske og sosiale forhold.

For å følge opp våre leverandører og deres arbeid rundt menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold er det utviklet et eget CSR (Corporate Social Responsibility) revisjonsprogram. Dette benyttes for å evaluere både nye og eksisterende leverandører innen forholdene menneskerettigheter, helse og sikkerhet, miljø og forretningsetikk. Samtlige av våre leverandører forplikter seg også til å sikre at deres underleverandører oppfyller vilkårene i CSR revisjonsprogrammet.

Birgma-Biltema konsernet forventer at enhver leverandør overholder de lover, regler og forskrifter som foreligger i det land de opererer i. Det forventes også at internasjonalt anerkjente standarder tas i betraktning for å fremme samfunns og miljømessig ansvar og god forretningsetikk. Retningslinjene i programmet er basert på FN's veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter samt inkluderer ILO-erklæringen om grunnleggende prinsipper og rettigheter på arbeidsplassen, og FN's verdenserklæring om menneskerettigheter.

CSR revisjonsprogrammet

Som et ledd i vår onboarding prosess må samtlige nye leverandører fylle ut selvevalueringsskjemaer samt delta på opplæring i internrevisjon. Før en ny leverandør kan levere produkter til Birgma-Biltema konsernet vil man alltid ha gjennomført en samsvarskontroll på at leverandørene opererer i samsvar med våre CSR retningslinjer. Dersom det avdekkes avvik påkrevs det gjennomføring av korrigerende tiltak med dokumentasjon i handlingsplaner.

Det gjennomføres løpende revisjonskontroll for våre leverandører, og dette gjennomføres delvis uanmeldt. Alle revisjoner utføres basert på relevante nasjonale og lokale lover, samt sentrale internasjonale menneskerettighetsprinsipper. Våre revisjoner baserer resultater i 4 kategoriinndelinger;

- Nulltoleranse (ZT)
- Øyeblikkelig forbedring kreves (IIR)
- Forbedring kreves (IR)
- God praksis (GP)

Dersom en leverandør mottar en ZT rating, avslutter Birgma-Biltema konsernet forretningssamarbeidet med selskapet umiddelbart. For leverandører med en IIR eller IR rating vil det påkrevs utbedring av de avdekkede forhold innen avtalte tidsfrister, og det gjennomføres oppfølgende revisjonskontroller for å følge prosessen. For leverandører med en GP rating utføres periodiske revisjonskontroller.

Eksempler på forhold som vil føre til en ZT rating;

- Bruk av barnearbeid
- Bruk av tvangsarbeid
- Bruk av utenlandske arbeidstakere uten arbeidstillatelse
- Tilbakeholdelse av arbeideres identifikasjonspapirer
- Tilbakeholdelse av lønn
- Bruk av fysisk avstraffelse
- Ulovlig dumping av kjemikalier eller tilsvarende avfall
- Bruk eller forsøk på bestikkelser av Birgma-Biltema personell

Kortfattet kravspesifikasjon for CSR revisjonsprogrammet

- Arbeidsforhold
 - o Fritt arbeidsforhold, ingen forekomst av tvangsarbeid
 - o Barnearbeid skal ikke forekomme i noen faser av produksjonen
 - o Arbeidstiden skal ikke overstige det maksimale fastsatt av lokal lovgivning
 - o Arbeidstakere skal utbetales lønn i overensstemmelse med lokal lovgivning for minstelønnsseter, overtid og øvrige pålagte ytelser
 - o Det skal ikke forekomme trusler om eller bruk av vold, seksuell trakassering, overgrep eller fysisk avstraffelse
 - o Vi aksepterer ingen form av menneskelig diskriminering
 - o I samsvar med lokale lover skal alle leverandører respektere ansattes rett til å danne og melde seg inn i fagforeninger og til å forhandle kollektivt.
 - o Alle ansatte skal være dekket av de ulykkesforsikringer som lokale lover og forskrifter måtte påkrevne.
 - o Enhver leverandør må ha etablerte oppfølgingsrutiner som sikrer at påkrevd hjemmearbeid er i samsvar med lokale lover og forskrifter og sikrer den ansatte lønn og arbeidsrettigheter i dette arbeidet.
- Helse og sikkerhet
 - o Leverandører skal påse at ansatte arbeider i et trygt miljø, og at de ikke utsettes for kjemikalier eller giftige stoffer, samt er beskyttet mot skadelige prosesser. Leverandøren skal gi ansatte det nødvendige verneutstyr og sikre bruken av dette.
- Miljø
 - o Leverandører må overholde lokale lover og forskrifter angående miljøvern, farlig avfall og resirkulering
- Forretningsetikk
 - o Det er nulltoleranse for korrupsjon, utpressing og bestikkelser, i noen form.
 - o Leverandører skal respektere immaterielle rettigheter.
 - o Leverandører skal overholde personvern og informasjonssikkerhetslover da det gjelder innsamling og oppbevaring av sensitive data.

Detaljert kravspesifikasjon kan nås på:

<https://www.birgma.com/csr/>

Varsling

For å styrke vernet for varslere har Birgma-Biltema konsernet opprettet en egen hotline for denne typen henvendelser. Man har her mulighet til å opptre med full anonymitet. Dette er en varslingstjeneste både for ansatte i eget selskap og ansatte hos våre leverandører, og alle henvendelser behandles fullt konfidensielt..

Tjenesten er tilgjengelig gjennom skjema utfylling på web, epost, telefon, WhatsApp og WeChat.

<https://www.birgma.com/whistleblower/>

Vesentlige risikoer innen egen virksomhet

Ansatte i Biltema Norge AS arbeider innen et bredt utvalg fagfelt. Fra ordinært butikk og lagerarbeid til cafe medarbeidere og administrativt ansatte. Alle med ulike særlige risikoer.

Majoriteten av de ansatte i Biltema Norge utfører arbeid innen butikk/salg og lagerarbeid.

Biltema sitt overordnede HMS mål er;

Biltema skal være en foregangsbedrift for et helsefremmende arbeidsmiljø for våre ansatte, leverandører og samarbeidspartnere. Vi skal gjennom hele vår organisasjon arbeide for bærekraftige valg og et inkluderende likestilt arbeidsmiljø.

Vi anser at de største fysiske risikoene i selskapet er relatert til lagerarbeid samt skader ulike kjemikalier kan påføre ved eventuell brekkasje. Det er også risiko rundt senskader som følge av mye stående arbeid og potensielle tunge løft

Varehandel som arbeidsområde er dessverre også ansett å ha høyere risiko enn ellers i arbeidslivet for flere psykiske belastninger. I arbeidet med kartlegging og forebyggende arbeid innen psykiske helseplager arbeider vi etter de mest utsatte risikoene basert på analyser fra STAMI, <https://noa.stami.no/yrker-og-naeringer/noa/varehandel/>

Biltema Norge gjennomfører flere ganger i året internkontroller ved alle avdelinger. Det gjennomføres årlig revisjon av HMS systemet og revisjonskontroller av samtlige avdelinger. Oppfølging av alle avvik i selskapet følges primært opp sentralt.

Gjennomføringen av aktsomhetsvurderinger for leverandørkjeden

Biltema Norge har i aktsomhetsvurderingene for 2023 fokusert på leverandører i Norge som arbeider innen bransjer som typisk ofte kan betegnes som utsatte for dårlige arbeidsvilkår. 25% av de forespurte leverer tjenester innen bygg og anleggsbransjen, i tillegg tilkommer selskaper innen transport, renhold og øvrige tjenester.

50% av selskapene som mottok vår spørreundersøkelse har ikke besvart henvendelsen. Spørsmålene er stilt med god tidsmargin og påminnelse om å levere besvarelse. Selskapene som er kontrollert har hatt fra 2 – 40.000 ansatte.

For leverandører til Biltema Norge er det avklart at samtlige som har besvart undersøkelsen har interne retningslinjer som omhandler krav til menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Samtlige besvarte har også bekreftet at åpenhetsloven overholdes, og at de også setter krav og innehar kontrollrutiner mot sine leverandører.

Flere av Biltema Norge sine leverandører kjøper og selger tjenester i land der sannsynligheten for brudd på menneske og arbeidsrettigheter er vesentlig høyere enn i Norge. Vesentlige risikoer forbundet med dette ser vi spesielt innen avfallsbransjen, ved produksjon av jordbruksvarer og innen transport.

I CSR revisjonsprogrammet for evaluering av leverandører under vårt eget varemerke Biltema, er det for 2023 ikke avdekket noen forhold som ville gitt leverandør en ZT merking. Det er avdekket visse mindre avvik som;

- Enkelte tilfeller av overtidsbruk i større grad enn tillatt
- Noen funn av fabrikker med mangelfulle rutiner rundt kontroll av underleverandører
- Forhold rundt sikkerhet på arbeidsplassen. F.eks;
 - Manglende varselskilt
 - Manglende faremerking samt noen ikke tilfredsstillende rutiner rundt arbeid med kjemikalier
 - Betjeningspaneler som var vanskelig tilgjengelige
- Visse tilfeller av mangler rundt noen påkrevde forsikringer for arbeidstakere i Kina

Tiltak

For samtlige tjenesteleverandører til Biltema Norge som har påpekt vesentlige risikoer i sin drift, anser vi likevel at de oppfølgingsrutiner og kvalitetskrav man har til seg selv og sine leverandører er tilfredsstillende. Det er ikke avdekket avvik som vil kreve videre oppfølging, men vi merker oss at graden av selskaper som har besvart vår forespørsel er lavere enn ønsket.

For vareleverandørene til Birgma-Biltema gruppen har vi per i dag ingen leverandører som er ratet ZT, og de fleste der det er avdekket behov for tiltak er ratet IR. Samtlige mangler som er avdekket følges opp i videre revisjonskontroll, der fremdriftsplan avtales med den enkelte leverandør basert på alvorligheten i det avdekkede. I det øvrige er ingen negative konsekvenser avdekket i våre revisjoner.

